

Sygn. akt I C 795/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, I Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Bartosz Kasielski

Protokolant: stażysta Paweł Kozera

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2020 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko H. B.

o zapłatę

1. zasądza od H. B. na rzecz (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 63.249,48 zł (sześćdziesiąt trzy tysiące dwieście czterdzieści dziewięć złotych 48/100) wraz z odsetkami :

a) umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym nie wyższymi niż w wysokości maksymalnych odsetek za opóźnienie od kwoty 43.044,24 zł (czterdzieści trzy tysiące czterdzieści cztery złote 24/100) od dnia 29 stycznia 2019 roku do dnia zapłaty;

b) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 20.198,16 zł (dwadzieścia tysięcy sto dziewięćdziesiąt osiem złotych 16/100) od dnia 4 lutego 2019 roku do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałej części;

3. nie obciąża H. B. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 795/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 4 lutego 2019 roku (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wystąpił przeciwko H. B. o zapłatę kwoty 63.715,37 złotych wraz z odsetkami szczegółowo opisanymi w petitum pozwu, a także przyznanie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że dochodzone roszczenie obejmuje niespłacone należności z tytułu zaciągniętego przez pozwaną kredytu, w tym kwoty : 43.044,24 złotych tytułem kapitału, 17.057,57 złotych tytułem odsetek umownych naliczanych w okresie od dnia 30 lipca 2014 roku do dnia 13 listopada 2018 roku, 3.500,48 złotych tytułem odsetek karnych naliczanych w okresie od dnia 30 lipca 2014 roku do dnia 28 stycznia 2019 roku, a także 113,08 złotych tytułem opłat i prowizji.

(pozew k.2 – 4)

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 24 kwietnia 2019 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

(nakaz zapłaty k.34)

W sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 3 czerwca 2019 roku H. B. wniosła o oddalenie powództwa oraz przyznanie kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwana wskazała, że dokonała w przeszłości spłaty na rzecz banku kwoty około 30.000 złotych, co poddaje w wątpliwość wysokość dochodzonego roszczenia.

(sprzeciw od nakazu zapłaty k.42 – 43)

Postanowieniem z dnia 22 lipca 2019 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w osobie referendarza sądowego oddalił wnioski H. B. o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2019 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie z dnia 22 lipca 2019 roku.

(postanowienie z dnia 22 lipca 2019 roku k.49, postanowienie z dnia 21 sierpnia 2019 roku k.54 – 56)

Pismem procesowym z dnia 26 września 2019 roku powód wyjaśnił, że dochodzona przez niego kwota 113,08 złotych obejmuje koszty przeprowadzenia wizyty terenowej (106 złotych) oraz pisemnych wezwań do zapłaty (7,08 złotego).

(pismo procesowe (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. z dnia 26 września 2019 roku k.61)

Pismem procesowym z dnia 4 listopada 2019 roku H. B. zgłosiła zarzuty przedawnienia roszczenia oraz nieudowodnienia jego wysokości.

(pismo procesowe H. B. z dnia 4 listopada 2019 roku k.75 – 79)

Pismem procesowym z dnia 21 listopada 2019 roku H. B. podniosła brak rozliczenia przez powoda kwoty umorzonej części długu (30.769,42 złotych).

(pismo procesowe H. B. z dnia 21 listopada 2019 roku k.83)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 12 września 2008 roku (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w K. zawarła z H. B. umowę konsolidacyjnego kredytu gotówkowego numer (...) na podstawie której uzyskała kwotę 39.756,78 złotych z terminem spłaty do dnia 10 września 2015 roku.

(umowa konsolidacyjnego kredytu gotówkowego k.13 – 15)

W dniu 1 lipca 2009 roku (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w K. zawarł z H. B., na jej wniosek o restrukturyzację zadłużenia, aneks do umowy kredytowej z dnia 12 września 2008 roku, na mocy której wartość udzielonego kapitału została określona na kwotę 40.944,41 złotych.

(aneks do umowy konsolidacyjnego kredytu gotówkowego k.92, wniosek o restrukturyzację zadłużenia k.93)

Pismem z dnia 12 listopada 2009 roku, doręczonym w dniu 18 listopada 2009 roku, (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w K. wypowiedział umowę kredytu z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia z uwagi na brak dotrzymania warunków spłaty zobowiązania.

(wypowiedzenie umowy wraz z dowodem doręczenia k.93)

W dniu 21 listopada 2011 roku (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wystawił przeciwko H. B. bankowy tytuł egzekucyjny numer (...) stwierdzający zadłużenie z tytułu umowy kredytu z dnia 12 września 2008 roku w łącznej wysokości 55.183,50 złotych.

(bankowy tytuł egzekucyjny k.95)

Postanowieniem z dnia 15 grudnia 2011 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie sygn. akt II 1 (...) nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu numer (...).

(postanowienie Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 15 grudnia 2011 roku k.95v – 96)

Postanowieniem z dnia 21 kwietnia 2012 roku komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w sprawie Km 1510/12 umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko H. B. z uwagi na stwierdzenie bezskuteczności egzekucji.

(postanowienie komornika sądowego z dnia 21 kwietnia 2012 roku k.97)

H. B. po wypowiedzeniu umowy kredytu z dnia 12 września 2008 roku dokonywała wpłat na poczet zadłużenia w kwotach : 1.000 złotych (14 stycznia 2011 roku), 1.000 złotych (25 stycznia 2011 roku), 2.000 złotych (2 lutego 2011 roku), 1.000 złotych (14 lutego 2011 roku), 800 złotych (10 marca 2011 roku), 100 złotych (28 lutego 2014 roku) oraz 800 złotych (13 marca 2014 roku).

(zestawienie wpłat k.69 – 72)

W dniu 13 marca 2014 roku (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zawarła z H. B. ugodę kredytu detalicznego do umowy kredytu z dnia 12 września 2008 roku.

Strony zgodnie ustaliły, że łączne zadłużenie na datę zawierania ugody wynosi 74.118,40 złotych, w tym 40.944,41 złotych tytułem kapitału, 2.404,57 złotych tytułem odsetek umownych oraz 30.769,42 złotych tytułem odsetek karnych naliczanych do dnia 13 marca 2014 roku, a dłużnik uznał swoje zobowiązanie w tym zakresie - § 1 ust. 3 i 5 ugody.

Bank zwolnił dłużnika z obowiązku zwrotu całości odsetek karnych w wysokości 30.769,42 złotych, a H. B. wyraziła na to zgodę. Strony dokonały kapitalizacji odsetek umownych w wysokości 2.404,57 złotych doliczając je do zaległego kapitału, co prowadziło do stwierdzenia aktualnego zadłużenia w wysokości 43.348,98 złotych (§ 2 ust. 1 – 4 ugody).

W myśl § 3 strony ustaliły w trakcie obowiązywania ugody możliwość naliczania przez bank oprocentowania umownego od zaległego zadłużenia. W przypadku zaś opóźnienia przez dłużnika ze spłatą całości lub części jakiegokolwiek należności wynikającej z ugody Bank uprawniony był do naliczania odsetek karnych od kwoty zadłużenia przeterminowanego w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym - § 4 ugody.

Strony ustaliły, że zadłużenie objęte ugodą zostanie spłacone w 120 miesięcznych ratach - § 5 ust. 1 ugody.

Bank zastrzegł sobie prawo do wypowiedzenia ugody w przypadku opóźnienia dłużnika z zapłatą w części lub w całości dwóch rat, po uprzednim wezwaniu do spłaty wymagalnych należności w terminie nie krótszym niż 7 dni przy zachowaniu 30 dniowego terminu wypowiedzenia. W wypadku wypowiedzenia ugody dłużnik zobowiązany został do spłaty całego zadłużenia po upływie okresu wypowiedzenia (§ 6 ugody).

W § 8 strony zaznaczyły, że uгода stanowi ugodę regulującą dobrowolną spłatę zobowiązania przez dłużnika, przy czym nie stanowi odnowienia. Ma na celu wyłącznie określenie zasad spłaty przez dłużnika zadłużenia wynikającego z umowy kredytu.

(ugoda z dnia 13 marca 2014 roku k.76 – 78)

Uchwałą Zarządu (...) Bank Spółki Akcyjnej z dnia 25 czerwca 2014 roku numer (...) ustalono wysokość opłaty z tytułu wizyty terenowej w kwocie 106 złotych oraz opłaty za wystawiony monit papierowy w kwocie 15 złotych.

Uchwałą Zarządu (...) Bank Spółki Akcyjnej z dnia 2 marca 2016 roku numer (...) ustalono wysokość opłaty za pismo wysłane listem poleconym według rzeczywiście poniesionych przez bank kosztów, nie więcej niż 4,20 złotych.

(uchwały zarządu k.62 – 63)

H. B. dokonała ostatniej wpłaty na poczet zadłużenia w kwocie 200 złotych w dniu 31 sierpnia 2015 roku.

(zestawienie wpłat k.69 – 72)

W dniu 15 września 2015 roku bank przeprowadził wizytę terenową u dłużnika.

(zestawienie wpłat i zaległości k.71)

Pismem z dnia 14 sierpnia 2018 roku, doręczonym w dniu 24 sierpnia 2018 roku, (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wezwał H. B. do uiszczenia zaległości w kwocie 31.500,51 złotych w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy ugody informując jednocześnie o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

(wezwanie do zapłaty k.21, system e-tracking poczty polskiej - (...))

Pismem z dnia 14 września 2018 roku, doręczonym w dniu 20 września 2018 roku, (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wypowiedział umowę ugody z dnia 13 marca 2014 roku z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia.

(wypowiedzenie ugody k.19, potwierdzenie doręczenia k.20)

Na dzień 21 października 2018 roku zadłużenie H. B. zarejestrowane przez (...) Bank Spółkę Akcyjną z siedzibą w W. obejmowało kwoty : 43.044,24 złotych tytułem kapitału, 16.911,05 złotych tytułem odsetek umownych, 2.487,20 złotych tytułem odsetek karnych oraz 109,54 złotych tytułem opłat i prowizji.

(zestawienie wpłat i zaległości k.69 – 72, 90 – 91)

Pismem z dnia 13 listopada 2018 roku, doręczonym w dniu 19 listopada 2018 roku, (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wezwał H. B. do zapłaty kwoty 62.818,62 złotych, w tym 43.044,24 złotych tytułem kapitału, 17.057,57 złotych tytułem odsetek umownych, 2.603,73 złotych tytułem odsetek karnych oraz 113,08 złotych tytułem opłat i prowizji w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

(ostateczne wezwanie do zapłaty k.23, system e-tracking poczty polskiej - (...))

H. B. pozostaje 75 – letnią emerytką, uzyskującą świadczenie miesięczne w wysokości 1.118,59 złotych. Kobieta prowadzi samodzielne gospodarstwo domowe w przysługującym jej spółdzielczo – własnościowym lokalu o powierzchni 38 m². Nie dysponuje innymi wartościowymi przedmiotami ruchomymi i nieruchomymi, oszczędnościami, czy wierzytelnościami. Jej stałe miesięczne wydatki obejmują kwoty : 269,99 złotych tytułem egzekucji komorniczej, 209,69 złotych tytułem czynszu, 37,29 złotych tytułem prądu, 22,55 złotych tytułem gazu, 56 złotych tytułem telewizji oraz 100 złotych tytułem leków. Pozostałe środki w kwocie około 400 złotych przeznacza na żywienie.

(dowód z przesłuchania H. B. k.80 – 81, oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania k.46 – 48)

(...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. jest następcą prawnym (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w K..

(odpis pełny KRS k.98 – 108)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie załączonych do akt sprawy dokumentów obrazujących proces zawarcia, obsługi i wypowiedzenia umów kredytu konsolidacyjnego oraz ugody, jak również odzwierciedlających wysokość pozostałego do spłaty zadłużenia, a także depozycji H. B., których treść nie budziła wątpliwości z punktu widzenia ich zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. Dane związane z datą odbioru przez pozwaną wezwań banku do zapłaty Sąd ustalił w oparciu o ogólnie dostępną aplikację monitorowania przesyłek poczty polskiej (system e-tracking poczty polskiej - (...) pozwalająca na określenie momentu odbioru przesyłki na podstawie przyporządkowanego jej numeru nadawczego.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje :

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Podstawa materialno – prawna zgłoszonego roszczenia opierała się na treści art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo Bankowe (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 1988 ze zm.) zgodnie z którym przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu, a także treści łączącej strony umowy ugody z dnia 13 marca 2014 roku.

Zgromadzona w toku niniejszej sprawy dokumentacja potwierdziła fakt skutecznego wypowiedzenia przez bank umowy ugody, co skutkowało postawieniem długu w stan natychmiastowej wykonalności z dniem 21 października 2018 roku (oświadczenie w przedmiocie wypowiedzenia doręczone w dniu 20 września 2018 roku, 30 dniowy okres wypowiedzenia upływający w dniu 20 października 2018 roku). Oznacza to, że powodowy bank miał prawo w myśl § 6 ust. 3 ugody dochodzić od H. B. całej nieuiszczonej do tego dnia zaległości z tytułu udzielonego wsparcia finansowego wraz z odsetkami umownymi (§ 3 ugody), karnymi (§ 4 ugody), a także opłatami i prowizjami (§ 6 ust. 4 ugody). Jednocześnie załączone przez stronę powodową zestawienia obsługi zobowiązania H. B. w jasny i przejrzysty sposób zobrazowały faktyczne zadłużenie pozwanej w postaci zaległego kapitału – 43.044,24 złotych, odsetek umownych na dzień 20 października 2018 roku (ostatni dzień łączącej strony umowy) – 16.911,05 złotych, odsetek karnych na dzień 28 stycznia 2019 roku (okres zgodny z żądaniem pozwu) – 3.635,04 złotych, a także opłat i prowizji z tytułu wizyty terenowej w dniu 15 września 2015 roku – 106 złotych oraz dwóch listów poleconych z dnia 14 sierpnia 2018 roku oraz 13 listopada 2018 roku – 7,08 złotego. Przyjęta w złożonej dokumentacji metodologia nie budziła zastrzeżeń pod kątem jej prawidłowości. Obrazowała przy tym szczegółowo każdą z wpłat dokonanych przez pozwaną ze stosownym ich rozliczeniem na poczet kapitału, odsetek umownych i karnych oraz kosztów. H. B. nie przedstawiła przy tym żadnych dowodów na dokonanie wpłat wykraczających poza zestawienie przygotowane przez powodowy bank. W konsekwencji jej stanowisko procesowe które sprowadzało się do ogólnego kwestionowania wysokości dochodzonego roszczenia, nie mogło doprowadzić do zamierzonego skutku w postaci podważenia treści złożonego zestawienia. Inną kwestią pozostaje stwierdzenie, czy powód mógł dochodzić całości stwierdzonego zadłużenia, przy czym zostanie to omówione w dalszej części uzasadnienia.

Na marginesie należy zaznaczyć, że podnoszony przez H. B. zarzut braku uwzględnienia w rozliczeniu umorzonych przez bank kwoty 30.769,42 złotych był o tyle niezasadny, o ile czynność ta (zwolnienie z długu) obejmowała tylko i wyłącznie wartość odsetek karnych naliczonych przez kredytodawcę na podstawie umowy kredytu z dnia 12 września 2008 roku do dnia zawarcia umowy ugody, zaś żądanie w niniejszej sprawie sprowadzało się do długu wynikającego z braku spłaty ustalonego przez strony w ugodzie zobowiązania o wartości 43.348,98 złotych. Innymi słowy dotyczyło zobowiązań powstałych od daty zawarcia ugody tj. od dnia 13 marca 2014 roku na przyszłość.

Zasadnym, przy czym jedynie częściowo pozostawał natomiast zgłoszony przez pozwaną zarzut przedawnienia, przy czym instytucję tą Sąd miał obowiązek uwzględnić i tak z urzędu (art. 117 § 2¹ k.c.). W realiach niniejszej sprawy żądanie pozwu skierowane przeciwko konsumentowi pozostawało w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, co uzasadniało przyjęcie trzyletniego termin przedawnienia – art. 118 k.c. Początek jego biegu winien natomiast być wyznaczony przy uwzględnieniu norm ustawowych sprzed nowelizacji z dnia 9 lipca 2018 roku, o ile byłyby one względniejsze z punktu widzenia konsumenta (art. 5 ustawy zmieniającej z dnia 13 kwietnia 2018 roku). Nie bez znaczenia w niniejszej sprawie pozostawała również norma art. 123 § 1 k.c. statuującego przypadki przerwania biegu przedawnienia.

W tym miejscu koniecznym jest wskazanie, że świadczenie z umowy kredytu jest świadczeniem jednorazowym (choć płatnym w ratach), a termin jego wymagalności w rozumieniu art. 120 k.c. należy wiązać z datą ostatecznej spłaty zadłużenia (tak m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 1998 roku, III CKN 578/98, Lex nr 1214910, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 11 lipca 2012 roku, I ACa 671/12, Lex nr 1254561). Odnosząc zaprezentowane stanowisko do realiów faktycznych niniejszej sprawy należy zwrócić uwagę, że pierwotna umowa kredytu została wypowiedziana ze skutkiem na dzień 19 grudnia 2009 roku, z którą to datą rozpoczął bieg termin trzyletniego przedawnienia, przy czym był on wielokrotnie przerywany m.in. przez czynności podjęte w celu dochodzenia i zaspokojenia roszczenia tj. zaopatrzenie bankowego tytułu egzekucyjnego w klauzulę wykonalności (15 grudnia 2011 roku), czy zainicjowanie postępowania egzekucyjnego (umorzone w dniu 21 kwietnia 2012 roku), jak również uznanie roszczenia przez dłużnika o charakterze niewłaściwym tj. wpłaty dokonywane przez H. B. na poczet istniejącego długu (14 stycznia 2011 roku, 25 stycznia 2011 roku, 2 lutego 2011 roku, 14 lutego 2011 roku, 10 marca 2011 roku, 28 lutego 2014 roku i 13 marca 2014 roku), a także w postaci ugody z dnia 13 marca 2014 roku. Chronologiczny układ poszczególnych faktów prowadzi do konkluzji, że w okresie od faktycznego wypowiedzenia umowy kredytu (19 grudnia 2009 roku) do zawarcia umowy ugody (13 marca 2014 roku) bieg terminu przedawnienia był wielokrotnie przerywany i w żadnym wypadku nie osiągnął wymaganego przez ustawodawcę okresu 3 – letniego. W konsekwencji należy przyjąć, że strony ugody obejmowały jej przedmiotem świadczenie, które nie było w tej dacie przedawnione. Z chwilą wejścia w życie postanowień umowy z dnia 13 marca 2014 roku zadłużenie H. B. (zgodnie z uprzednio poczynionymi uwagami w odniesieniu do kredytu) uzyskało ponownie charakter jednorazowy z ustaleniem przez strony ratalnej jego spłaty. Oświadczenie o wypowiedzeniu umowy ugody wywołało skutek związany z ponownym postawieniem całości zadłużenia w stan natychmiastowej wykonalności w dniu 21 października 2018 roku, a więc przed upływem 3 lat od daty wytoczenia powództwa (4 lutego 2019 roku).

W powyższym kontekście zarzut przedawnienia pozostawał niezasadny w odniesieniu do przeterminowanego kapitału oraz odsetek umownych (za korzystanie z kapitału). Świadczenia te stały się bowiem wymagalne wraz ze skutecznym wypowiedzeniem umowy ugody. Zgoła odmiennie natomiast należało potraktować należności w postaci odsetek karnych (za opóźnienie w spłacie) oraz opłat i prowizji. Świadczenia te stawały się wymagalne niezależnie od dalszych losów zawartej uprzednio ugody. Innymi słowy, ich dochodzenie przez wierzyciela nie było warunkowane uprzednim wypowiedzeniem samej umowy. I tak naliczane przez bank odsetki karne stawały się wymagalne odrębnie z każdym dniem opóźnienia w spłacie zobowiązania, a poszczególne opłaty i prowizje z dniem następnym po wystąpieniu zdarzenia umożliwiającego ich naliczenie. W myśl bowiem art. 120 § 1 zdanie drugie k.c. jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Sąd nie stwierdził w tej mierze jakichkolwiek przeszkód natury faktycznej czy prawnej, które uniemożliwiałyby powodowemu bankowi niezwłoczne dochodzenie poszczególnych należności z tytułu odsetek karnych i opłat, w szczególności konieczność oczekiwania na skuteczne wypowiedzenie samej umowy.

W odniesieniu do dochodzonych odsetek karnych przedawnienie objęło okres poprzedzający 3 lata sprzed dnia wytoczenia powództwa, a więc należności naliczane w okresie do dnia 3 lutego 2016 roku włącznie w wysokości 213,37 złotych. Skoro powód dochodził z tego tytułu kwoty 3.500,48 złotych to rozmiar odsetek karnych nieobjętych przedawnieniem obejmował kwotę 3.287,11 złotych (3.500,48 złotych – 213,37 złotych). W przypadku zaś naliczanych

opłat i prowizji zarzut przedawnienia pozostawał zasadny w odniesieniu do opłaty z tytułu wizyty terenowej (106 złotych), jaka miała miejsce w dniu 15 września 2015 roku, a więc na ponad trzy lata przed datą wytoczenia powództwa.

Reasumując treść dotychczasowych rozważań należało stwierdzić, że sformułowane przez powodowy bank roszczenia były zasadne w odniesieniu do kwot : 43.044,24 złotych tytułem kapitału, 16.911,05 złotych tytułem odsetek umownych, 3.287,11 złotych tytułem odsetek karnych oraz 7,08 złotych tytułem opłat, co prowadziło do zasądzenia na rzecz powoda kwoty 63.249,48 złotych. W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu.

W tym miejscu koniecznym jest wyjaśnienie dwóch dalszych kwestii mających wpływ na treść zapadłego rozstrzygnięcia w świetle zgromadzonego materiału dowodowego.

Po pierwsze, z uwagi na skuteczne wypowiedzenie umowy z dniem 21 października 2018 roku, jedynie do tej daty możliwe było naliczanie przez bank odsetek umownych. Z chwilą postawienia długu w stan natychmiastowej wykonalności uprawnienie to ograniczało się jedynie do odsetek karnych. Innymi słowy, brak jest podstaw do obciążania pozwanej odsetkami umownymi za okres, w którym umowa już faktycznie nie obowiązywała. Dlatego też pierwotnie dochodzona z tego tytułu kwota 17.057,57 złotych (obejmująca okres od dnia 30 lipca 2014 roku do dnia 13 listopada 2018 roku) została ograniczona do ostatecznie przyjętej wartości 16.911,05 złotych (obejmująca okres od dnia 30 lipca 2014 roku do dnia 20 października 2018 roku – zgodnie z danymi zawartymi w przedłożonym zestawieniu k.71v).

Po wtóre, z treści załączonego do akt sprawy zestawienia wpłat wynika, że do dnia 28 stycznia 2019 roku (okres wskazany w treści uzasadnienia pozwu) rozmiar odsetek karnych obejmował kwotę 3.635,04 złotych. Zgodnie jednak z ustawowym zakazem orzekania ponad żądanie (art. 321 § 1 k.p.c.) Sąd był związany pierwotnie sformułowanym roszczeniem w tej mierze, które zostało określone na kwotę 3.500,48 złotych, następnie ograniczoną o zakres przedawnionego świadczenia.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. w zw. § 4 umowy ugody określając je w wysokości :

a) czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym, nie wyższymi jednak niż w wysokości maksymalnych odsetek za opóźnienie w odniesieniu do zaległego kapitału tj. kwoty 43.044,24 złotych od dnia 29 stycznia 2019 roku;

b) ustawowych za opóźnienie w odniesieniu do zaległych odsetek umownych i karnych tj. kwoty 20.198,16 złotych (16.911,05 złotych + 3.287,11 złotych) od dnia 4 lutego 2019 roku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. uznając, że w realiach niniejszej sprawy zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek nakazujący odstąpienie od obciążania nimi pozwanej. W tym zakresie należało mieć na względzie przede wszystkim niezwykle trudną sytuację materialną H. B., jej podeszły wiek (75 lat), jak również rozmiar ostatecznie przyznanego od niej na rzecz banku świadczenia (63.239,48 złotych tj. ponad 52 – krotność jej miesięcznego dochodu z tytułu emerytury). W tak ukształtowanych realiach nałożenie na pozwaną obowiązku zwrotu na rzecz powodowego banku (jednej z największych instytucji finansowych na terenie kraju) dalszej kwoty 3.203 złotych (3.186 złotych tytułem opłaty od pozwu – art. 13 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w brzmieniu sprzed nowelizacji z dnia 21 sierpnia 2019 roku oraz 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa) tytułem kosztów procesu pozostawałoby w rażącej sprzeczności z elementarnym poczuciem sprawiedliwości.